

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie przewiduje nowelizację rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej (Dz. U. poz. 1838 oraz z 2023 r. poz. 16), które zostało wydane na podstawie art. 137 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Na podstawie upoważnienia minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określa, w drodze rozporządzenia, wysokość minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej, zwanego dalej „wynagrodzeniem profesora”.

Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 2 stycznia 2023 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej (Dz. U. poz. 16), minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki podwyższył od dnia 1 stycznia 2023 r. wysokość wynagrodzenia profesora z kwoty 6410,00 zł do kwoty 7210,00 zł, co oznaczało jego wzrost o około 12,5%.

Zgodnie z przepisami ustawy wysokość wynagrodzenia profesora stanowi punkt odniesienia dla ustalania wysokości miesięcznych wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelniach publicznych na stanowiskach innych niż profesor. Stosownie do treści art. 137 ust. 1 ustawy wysokość miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego w uczelni publicznej dla nauczyciela akademickiego nie może być niższa niż 50% wynagrodzenia profesora, z tym że dla:

1) profesora uczelni – nie niższa niż 83%,

2) adiunkta – nie niższa niż 73%

– tego wynagrodzenia.

Wysokość wynagrodzenia profesora stanowi również punkt odniesienia dla ustalania wysokości miesięcznych wynagrodzeń zasadniczych dla pracowników naukowych jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk (tj. instytutów naukowych i pomocniczych jednostek naukowych). Zgodnie bowiem z art. 91a ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2020 r. poz. 1796) wysokość miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego w jednostce naukowej Polskiej Akademii Nauk dla pracownika naukowego nie może być

niższa niż 50% wynagrodzenia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 137 ust. 2 ustawy (tj. wynagrodzenia profesora), z tym że dla:

- 1) profesora – wynosi nie mniej niż 100%,
 - 2) profesora instytutu – wynosi nie mniej niż 83%,
 - 3) adiunkta – wynosi nie mniej niż 73%
- tego wynagrodzenia.

W związku z powyższym, uwzględniając obowiązującą od dnia 1 stycznia 2023 r. wysokość wynagrodzenia profesora, najniższe miesięczne wynagrodzenie zasadnicze nauczyciela akademickiego w uczelni publicznej oraz pracownika naukowego w jednostce naukowej Polskiej Akademii Nauk nie może być niższe niż 3605,00 zł (50% wynagrodzenia profesora).

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 2023 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2024 r. (Dz. U. poz. 1893), od dnia 1 stycznia 2024 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wzrosło do kwoty 4242 zł, a od dnia 1 lipca 2024 r. – do kwoty 4300 zł.

Ze względu na fakt, że wysokość miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego w uczelni publicznej oraz w jednostce naukowej Polskiej Akademii Nauk jest skorelowana z wynagrodzeniem profesora, nauczyciel akademicki oraz pracownik naukowy z wynagrodzeniem zasadniczym na poziomie 50% wynagrodzenia profesora (3605,00 zł), tj. najniższym wynagrodzeniem zasadniczym jakie może zostać ustalone dla nauczyciela akademickiego w uczelni publicznej i dla pracownika naukowego w jednostce naukowej Polskiej Akademii Nauk, nie osiągnęliby w 2024 r. wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę. W związku z powyższym za zasadne uznano podwyższenie wysokości wynagrodzenia profesora z kwoty 7210,00 zł do kwoty 9370 zł, co stanowi wzrost o 2160 zł, tj. o około 30% w stosunku do obecnie obowiązującej wysokości tego wynagrodzenia. W konsekwencji podwyższenia wynagrodzenia profesora wzrosną również wynagrodzenia zasadnicze nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelniach publicznych na stanowiskach innych niż profesor oraz wynagrodzenia zasadnicze pracowników naukowych zatrudnionych w jednostkach naukowych Polskiej Akademii Nauk. Należy przy tym podkreślić, że projektowane rozporządzenie określa wyłącznie minimalną wysokość wynagrodzenia profesora. Faktyczną wysokość wynagrodzenia kształtują natomiast uczelnie publiczne i jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk indywidualnie w odniesieniu do każdego pracownika, z uwzględnieniem posiadanych zasobów finansowych.

Z wysokością wynagrodzenia profesora powiązane są również inne wynagrodzenia i świadczenia w systemie szkolnictwa wyższego i nauki, w szczególności wysokość: łącznej miesięcznej kwoty stypendium socjalnego i stypendium rektora jaką może otrzymać student, miesięcznego wynagrodzenia członków rady uczelni, dodatku funkcyjnego pracownika uczelni publicznej, w tym rektora, wynagrodzenia wypłacanego promotorom, recenzentom oraz członkom komisji habilitacyjnych w postępowaniach w zakresie awansu naukowego, miesięcznego stypendium doktoranckiego oraz wynagrodzenia członków komisji dokonującej oceny śródkresowej zatrudnionych poza podmiotem prowadzącym szkołę doktorską.

Postulat podwyższenia minimalnej wysokości stypendium doktoranckiego zgłaszany był do Ministerstwa Edukacji i Nauki przez Krajową Reprezentację Doktorantów, jak i indywidualnie przez doktorantów. Wprowadzenie zmian w projektowanym zakresie będzie więc odpowiedzią na zgłaszane postulaty.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowane rozporządzenie nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowane rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.